

המוסד לביטוח לאומי - מנהל הגמלאות
אגף נפגעי עבודה

פרטי החוזר:

תאריך: 28.05.2023

שם החוזר: השלמת שכר בחודש הפגיעה לאור פסק דין בא ג-ד - דמי פגיעה, נכות מעבודה, דמי תאונה ומתנדבים

חוזר מס': 135-2023

נושא: תקופת רבע השנה לחישוב שכר העבודה הרגיל

כותב החוזר: שלומי יצחק, רותם דהן

תכני החוזר:

- 1..... רשימת תפוצה
- 2..... מטרת החוזר
- 2..... פתח דבר
- 2..... מועד תחולה
- 2..... הגדרות
- 3..... הרחבה והסבר
- 4..... דוגמאות
- 6..... אופן ביצוע

בברכה,

אילת כהן קלזנר

ס.ראש מינהל ומנהלת אגף נפגעי עבודה

רשימת תפוצה

- ירונה שלום, מ"מ מנכ"ל וסמנכ"לית מערך קצבאות נכות ושיקום
- עו"ד רועי ישראל קרת, היועץ המשפטי
- עו"ד ליאת אופיר, סגנית היועץ המשפטי
- מוטי מסיכה- ס.ראש מינהל תמ"מ
- אילן ישי- מנהל חטיבה בכיר, דמי פגיעה ונכות מעבודה, מינהל תמ"מ
- מנהלי סניפים

המוסד לביטוח לאומי - מנהל הגמלאות

אגף נפגעי עבודה

- מנהלי סניפי משנה
- מנהלי תחום גמלאות
- סגני מנהלי תחום גמלאות
- מנהלי מחלקות נפגעי עבודה ופקידי תביעות נפגעי עבודה

מטרת החוזר

חוזר זה מפרט את אופן חישוב הבסיס לתשלום, דמי פגיעה, נכות מעבודה ודמי תאונה, לאור פסק דין בנושא.

פתח דבר

בעת חישוב הבסיס לתשלום גמלה, יש לבחון ולחשב הבסיס לפי ההכנסות הגבוהות מבין אלה:

- שלושת החודשים שקדמו לחודש הפגיעה
 - החודשיים שקדמו לחודש הפגיעה וחודש הפגיעה עד יום הפגיעה.
- עד כה, השלמת שכר בחודש הפגיעה נבחנה רק כאשר ההכנסות לא היו מלאות ב-3 החודשים שקדמו לפגיעה. כאשר בוצעה השלמה לשכר בחודש הפגיעה- היא חושבה עד תאריך הפגיעה.
- לאור פסיקת בית הדין הארצי לעבודה (עבל 20-06-39314), בחישוב ההכנסות בחודש הפגיעה, יש לבדוק גם "הכנסה רעיונית" מיום למחרת הפגיעה ועד סוף החודש, זאת, גם כאשר ב-3 החודשים שקדמו לחודש הפגיעה היו הכנסות מלאות.
- השינוי חל על חישוב הבסיס ל"עובד במשכורת", "עובד יומי יציב" ול"עצמאי" ונועד לשקף את שכרו האמיתי של העובד באמצעות תשלום "מלוא השכר" אשר היה אמור להשתלם לעובד אילו לא הפגיעה (השינוי אינו חל על עובד יומי בלתי יציב).
- במסגרת התאמת המערכת לביצוע החישוב הנכון, בוצעו שיפורים משמעותיים במכתבי דמי פגיעה ונכות מעבודה, כך שיתווסף פירוט של החודשים שלפיהם חושב הבסיס וההכנסה החודשית לפיה בוצע החישוב.

מועד תחולה

ההנחיות חלות על כל תביעה שהוגשה החל ממועד קבלת פסק הדין – 26.8.2021. מכיוון שייטכן פער בין מועד הגשת התביעה לדמי פגיעה ולנכות מעבודה- אם בתביעה לדמי פגיעה התביעה הוגשה טרם מועד קבלת פס"ד, ותביעה לנכות מעבודה הוגשה לאחר מועד קבלת פס"ד (26.08.2021) – על פקיד התביעות לתקן את הבסיס בדמי פגיעה ולשלם הפרשים בהתאם.

הגדרות

- "תקנות" - תקנות הביטוח הלאומי (חישוב שכר העבודה הרגיל) תשי"ז – 1956.
- "תקופת רבע השנה" - לעניין סעיף 98 לחוק, הוא רבע השנה שקדם ל-1 בחודש שבו חל היום שבעדו מגיעים לראשונה למבוטח דמי פגיעה או החודש האמור ושני החודשים שקדמו לו, לפי דמי הפגיעה הגבוהים יותר.
- "עובד במשכורת" - "עובד שגמול עבודתו, כולו או חלקו, משתלם על בסיס של חודש או של תקופה ארוכה יותר.

המוסד לביטוח לאומי - מנהל הגמלאות

אגף נפגעי עבודה

- "עובד יומי יציב - עובד בשכר שהקשר המשפטי בינו ובין מעבידו בעת הפגיעה בעבודה היה קיים כל ששת החדשים שקדמו לפגיעה או שעבד אותו פרק זמן באותו מקום עבודה.
- "השלמה לעובד במשכורת" – לא שולמה מלוא המשכורת ברבע השנה, השלמה לשעות עבודה רגילות (תקנה 2(1) ותקנה 3 לתקנות האמורות).
- "השלמה לעובד יומי" - ברבע השנה היו לו ימי היעדרות, הכפלת השכר היומי הממוצע במספר ימי היעדרות (תקנה 2(2) ותקנה 4 לתקנות האמורות).
- "ימי היעדרות" - תקופה בה לא משתלם לעובד מלוא השכר מפאת מחלה, תאונה, שביתה, השבתה, חופשה, שירות בצבא הגנה לישראל, ימי אבל במשפחה או כל סיבה אחרת שאינה תלויה בו.
- "הכנסה רעיונית לעובד במשכורת" – רכיבים קבועים ואינם משתנים המשולמים לעובד מידי חודש.
- "הכנסה רעיונית לעובד יומי יציב" – הוצאת שכר יומי ממוצע והשלמת ימי היעדרות.
- "עצמאי" – עונה להגדרת עצמאי לפי החוק.

הרחבה והסבר

עד כה, אם שולם למבוטח מלוא השכר בתקופת רבע השנה, חישוב הבסיס בוצע לפי סעיף 98 לחוק, ללא צורך בהשלמה. במקרים בהם לא שולם למבוטח מלוא השכר בתקופת רבע השנה – בחנו האם זכאי להשלמה לפי התקנות. מיום הפצת החוזר, גם אם שולם למבוטח מלוא השכר בתקופת הרבע השנה (בשלושת החודשים שקדמו לפגיעה), יש לבדוק אפשרות השלמת שכר בחודש הפגיעה, כפי שיפורט להלן:

בדיקת זכאות להשלמה:

מבוטח במעמד "עצמאי", ועובד שכיר במעמד "עובד במשכורת" ו/או "עובד יומי יציב", כאשר בתקופת רבע השנה קיימת זכאות להשלמה או לחילופין אין זכאות להשלמה, יש לבדוק אפשרות השלמת שכר לחודש הפגיעה כ"הכנסה רעיונית". ההשלמה לפי "הכנסה רעיונית" תהיה תמיד לכל חודש הפגיעה. יודגש, לצורך ההשלמה אין משמעות אם המבוטח נעדר בכל חודש הפגיעה או לחילופין נעדר מעבודתו מיום למחרת הפגיעה וחזר לעבודתו בחודש זה, תמיד יש צורך לבדוק "הכנסה רעיונית" לכל חודש הפגיעה. לתשומת לב, במקרים בהם המבוטח חזר לעבודתו לאחר הפגיעה וקיימת הכנסה לתקופה זו מעבודה, אין לקחת בחישוב הבסיס הכנסה זו, אלא לבצע "הכנסה רעיונית" כאמור לעיל. לדוגמא: מבוטח נפגע ביום 07.03.2023, נעדר מעבודתו מיום 08.03.2023 ועד 20.03.2023, ביום 21.03.2023 חזר לעבודתו וקיבל שכר לתקופה זו 2,500 ₪ - אין מקום לקחת שכר זה לצורך חישוב הבסיס, אלא לבצע "הכנסה רעיונית" לכל חודש הפגיעה בהתאם למעמדו. האמור חל לגבי אירועים תאונתיים, תביעות למחלות מקצוע ומקרוטראומה ותביעות לתאונה אישית.

- **עובד במשכורת** - עובד במשכורת שבתקופת רבע השנה עבד מלא ולא קיימת זכאות להשלמה, יש לבדוק הכנסה רעיונית לחודש הפגיעה.
- "הכנסה רעיונית לעובד במשכורת" - רכיבים קבועים ואינם משתנים המשולמים לעובד מידי חודש.
- **עובד יומי יציב** - עובד יומי יציב שבתקופת רבע השנה עבד מלא ולא קיימת זכאות להשלמה, יש לבדוק הכנסה רעיונית לחודש הפגיעה.
- "הכנסה רעיונית לעובד יומי יציב" – הוצאת שכר יומי ממוצע והשלמת ימי היעדרות.

המוסד לביטוח לאומי - מנהל הגמלאות

אגף נפגעי עבודה

- **"עצמאי"** - המערכת תחשב את כל השכר שמתקבל ממחלקת הגביה עבור חודש הפגיעה, ולא יבוצע חישוב יחסי של ההכנסה עד ליום הפגיעה. לאחר חישוב ההכנסה לכל חודש הפגיעה, תתבצע בדיקה מהו שכר רבע השנה הגבוה יותר ועל פיו תחושב הגמלה.

דוגמאות

1. עובד במשכורת:

מבוטח נפגע ביום 10.01.2022 חישוב הבסיס לפי תקנה 9א' רישא- רבע השנה שקדם ל 1 -בחודש שבו חל היום שבעדו מגיעים לראשונה למבוטח דמי פגיעה, דהיינו: 10,2021 , 11/2021 , 12/2021 .

מבדיקת נתוני השכר עולה :

12/2021 - 11,200 ₪, שכר מלא.

11/2021 - 10,100 ₪, שכר מלא.

10/2021 - 9,050 ₪, שכר מלא.

סה"כ הבסיס לתשלום = 30,350 ₪.

חישוב הבסיס לפי תקנה 9א' סיפא - החודש האמור ושני החודשים שקדמו לו, דהיינו: 01/01/2022-10/01/2022 , 11/2021 , 12/2021

מבדיקת נתוני השכר עולה :

12/2021 - 11,200 ₪, שכר מלא.

11/2021 - 10,100 ₪, שכר מלא.

01/01/2022-10/01/2022 - 5,000 ₪ - שכר עד ליום הפגיעה (כולל יום הפגיעה).

סה"כ שכר לפי תקנה 9א' סיפא לתקנות האמורות - 26,300 ₪

כאמור לעיל, לאור פסיקת בית הדין הארצי לעבודה (עבל 20-06-39314), בעת בדיקת חישוב הבסיס לפי שכר חודש הפגיעה עד ליום הפגיעה ובשני החודשים שקדמו לו, יש לבדוק "הכנסה רעיונית" ל"עובד במשכורת" – רכיבים קבועים ואינם משתנים המשולמים לעובד מידי חודש, מיום למחרת הפגיעה ועד לסוף החודש.

מבדיקה מול המעסיק:

- הרכיבים הקבועים ואינם משתנים הינם 10,000 ₪ לחודש.
- בחודש 1/2022 – הרכיבים הקבועים ואינם משתנים הינם 3,000 ₪ והרכיבים המשתנים הינם 2,000 ₪ עד למועד הפגיעה (שעות נוספות לפי ביצוע ופרמיה משתנה)
- משכך, נבצע השלמה לחודש הפגיעה לסכום של 10,000 ₪ (רכיבים קבועים ואינם משתנים) + 2,000 ₪ רכיבים משתנים עד ליום הפגיעה .

המוסד לביטוח לאומי - מנהל הגמלאות

אגף נפגעי עבודה

12/2021 - 11,200 ₪, שכר מלא.

11/2021 - 10,100 ₪, שכר מלא.

12/2021-10/01/2022-01/01/2022 - שכר חודש הפגיעה (רכיבים משתנים – 2,000 ₪) +

"הכנסה רעיונית" -

(רכיבים קבועים שאינם משתנים) - 10,000 ₪ .

סה"כ הבסיס לתשלום – **33,300 ₪**

הבסיס לתשלום לפי תקנה 9א' סיפא לתקנות האמורות, גבוה יותר ולכן נחשב את תשלום דמי הפגיעה בהתאם.

2. עובד יומי יציב:

מבוטח נפגע ביום 06.02.2022

חישוב הבסיס לפי תקנה 9א' רישא- רבע השנה שקדם ל 1 -בחודש שבו חל היום שבעדו מגיעים

לראשונה למבוטח דמי פגיעה, דהיינו: 11/2021, 12/2021, 01,2022 .

מבדיקת נתוני השכר עולה :

המבוטח עובד 6 ימים בשבוע.

01/2022 - 7,800 ₪, עבור 26 ימים - שכר מלא.

12/2021 - 8,100 ₪, עבור 27 ימים - שכר מלא.

11/2021 - 7,100 ₪, עבור 26 ימים - שכר מלא.

סה"כ הבסיס לתשלום - **23,000 ₪**.

חישוב הבסיס לפי תקנה 9א' סיפא - החודש האמור ושני החודשים שקדמו לו, דהיינו:

01/02/2022-06/02/2022, 01/2022, 12/2021

מבדיקת נתוני השכר עולה :

01/02/2022-06/02/2022 - 1,500 ₪, עבור 5 ימים - שכר עד ליום הפגיעה (כולל יום הפגיעה).

01/2022 - 7,800 ₪, עבור 26 ימים - שכר מלא.

12/2021 - 8,100 ₪, עבור 27 ימים - שכר מלא.

סה"כ שכר לפי תקנה 9א' סיפא לתקנות האמורות - **17,400 ₪**

כאמור לעיל, לאור פסיקת בית הדין הארצי לעבודה (עב 39314-06-20), בעת בדיקת חישוב הבסיס

לפי שכר חודש הפגיעה עד ליום הפגיעה ובשני החודשים שקדמו לו, יש לבדוק "הכנסה רעיונית" ל"עובד

יומי יציב"- הוצאת שכר יומי ממוצע והשלמת ימי היעדרות, מיום למחרת הפגיעה ועד לסוף החודש.

בדוגמא מדובר בעובד יומי יציב, שעובד 6 ימים בשבוע.

נעדר מעבודתו בגין הפגיעה מיום 07.02.2022 ועד 28.02.2022.

מבדיקה עולה, כי קיימים 19 ימים אפשריים בתקופה זו.

נוציא שכר יומי ממוצע:

01/02/2022-06/02/2022 - 1,500 ₪, עבור 5 ימים - (כולל יום הפגיעה).

01/2022 - 7,800 ₪, עבור 26 ימים - שכר מלא.

המוסד לביטוח לאומי - מנהל הגמלאות

אגף נפגעי עבודה

12/2021 - 8,100 ₪, עבור 27 ימים - שכר מלא.

$$1,500 + 7,800 + 8,100 = 17,400$$

נחלק במספר ימי העבודה ברבע השנה: $58 = 5 + 26 + 27$

$$17,400 / 58 = 300$$
 שכר יומי ממוצע -

נכפיל במספר ימי היעדרות בחודש הפגיעה -

$$300 * 19 = 5,700$$
 ₪

נוסיף לשכר של חודש הפגיעה -

$$7,200 ₪ = 1,500 (שכר ריאלי) + 5,700 (השלמה חודש הפגיעה)$$

סה"כ שכר לפי תקנה 9א' סיפא לתקנות האמורות

01/02/2022-06/02/2022 - 7,200 ₪, עבור 5 ימים + השלמה לחודש הפגיעה.

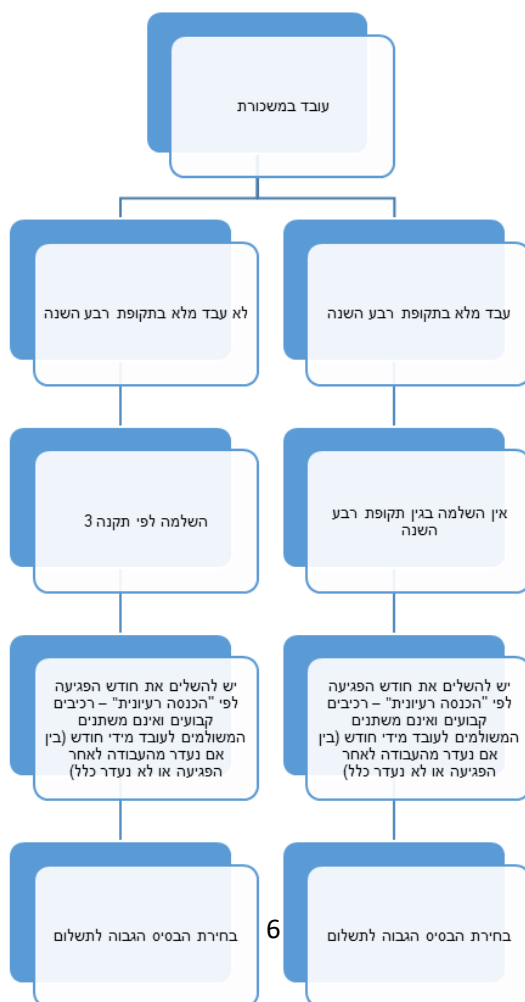
01/2022 - 7,800 ₪, עבור 26 ימים - שכר מלא.

12/2021 - 8,100 ₪, עבור 27 ימים - שכר מלא.

סה"כ הבסיס לתשלום - **23,100 ₪**

הבסיס לתשלום לפי **תקנה 9א' סיפא** לתקנות האמורות, גבוה יותר ולכן נחשב את תשלום דמי הפגיעה בה

אופן ביצוע

המוסד לביטוח לאומי - מנהל הגמלאות

אגף נפגעי עבודה

